

СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Оволодіння будь-якою професією складається не тільки із засвоєння професійних знань, умінь і навичок, а також із оволодіння мовою професійного спілкування. Комунікативна компетенція є невід'ємною частиною загальної мовної професійної компетенції. Комунікативна компетенція – це знання норм і правил спілкування, здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти під час ділового спілкування, знання, уміння і навички, що забезпечують ефективний обмін інформацією. Комунікативна компетенція базується на мовній і мовленнєвій компетенції. Вона формується безпосередньо в умовах спілкування, є результатом досвіду професіонала.

У закладах вищої освіти України професійна комунікативна компетенція формується на заняттях з української мови за професійним спрямуванням та з іноземної мови за професійним спрямуванням. При навчанні іноземним мовам головним постає послідовний та систематичний розвиток у студентів усіх складових комунікативної компетенції. Навчання націлене на вивчення іноземної мови як засобу міжнародного спілкування. Це втілюється у формуванні базових комунікативних вмінь, мовленнєвого занурення в іншомовне середовище, соціокультурному розвитку.

Основні складові комунікативної компетенції:

лінгвістична (знання та вміння користуватися правилами та нормами літературної мови: орфоепічними, акцентуаційними, лексичними, граматичними, стилістичними, орфографічними, пунктуаційними);

соціолінгвістична (здатність вибирати та використовувати мовні засоби в залежності від ситуації і мети спілкування, від соціальних ролей учасників спілкування);

соціокультурна (знання культурних особливостей носіїв мови, традицій, звичок, норм етикету, вміння використовувати ці знання в процесі спілкування).

Мінімальний рівень комунікативної компетенції студента закладу вищої освіти містить наступні навички: читати і розуміти автентичні тексти, усно спілкуватися в стандартних ситуаціях промислово-виробничого характеру, вміти висловити свою думку, дати оцінку, усно і письмово оформлювати і передавати професійну інформацію. Не останню роль у формуванні комунікативної компетенції відіграють країнознавчі та лінгвокраїнознавчі знання. В процесі комунікації люди користуються засобами словника і граматики, але знання лише теорії недостатнє, потрібно знати умови вживання тих чи інших лексем і граматичних конструкцій, що залежать від характеру стосунків між мовцями, від ситуацій спілкування, мети спілкування та інших факторів, розуміння яких і формує комунікативну компетенцію.

Формування іншомовної комунікативної компетенції неможливе без зв'язку з комунікативною компетенцією рідної мови, а також зв'язку із фаховими предметами, тому важливим чинником в цьому питанні є співпраця викладачів іноземної мови з викладачами української мови та викладачами фахових предметів, що не тільки полегшує засвоєння комунікативних навичок іноземною мовою, а і мотивує студентів опановувати професійне мовлення.

Отже, професійна комунікативна компетенція є важливою складовою професійної компетенції фахівця, її формування є необхідним елементом засвоєння курсу іноземної мови за професійним спрямуванням в закладах вищої освіти для випуску висококваліфікованих, конкурентоспроможних спеціалістів.

Список літератури

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2004. – 344с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського вид. д-р пед. наук, професор С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 237 с.